

Zondagsschoolboekje

Titel: Van een jongetje dat een andere naam kreeg

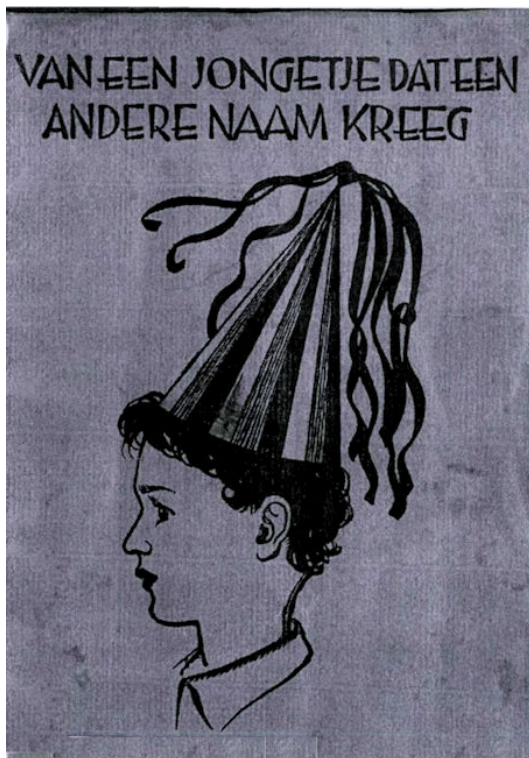
Auteur: C.Th. Jongejan-de Groot

Illustrator:

Uitgever: M.J. van der Loeff, Enschede

Druk: 1

Jaar van uitgave: 1945

VAN EEN JONGETJE DAT EEN
ANDERE NAAM KREEG

Van een jon-ge-tje,
dat een an-de-re naam kreeg

door

C. Th. Jongejan-de Groot

Druk: N.V. v/h Fa. M. J. van der Loeff - Enschede

*Dit boekje werd na de bevrijding
in 1945 speciaal voor de Zondags-
scholen in Twente geschreven als
een herinnering aan de doorleefde
moeilijke jaren.*

*Gode alleen de eer.
Dit den kinderen voor te houden
was de bedoeling van de Schrijfster.*

IN-HOUD.

Hoofdstuk 1	O-ran-je-feest.
.. II	Er komt oor-log.
.. III	Sam-me-tje komt in het land van ka-toen en hei-de.
.. IV	Sam-me-tje krijgt een an-de-re naam.
.. V	Wat voor er-ge din-gen er ge-beur-den.
.. VI	Pa-sen 1945. Be-vrij-ding.
.. VII	Kerst-mis. Sam-me-tje gaat naar huis.

Sam ook. Hij krijgt fij-ne kren-te-hollen en war-me cho-co-la-de-melk en een si-naas-ap-pel. Zo groot! „Zo groot als een kin-der-hoofd-je,” zegt va-der. Maar zo groot is hij niet.

En dan ver-telt va-der nog een fijn ver-haal. Va-der ver-telt, waar-om we zo blij zijn met prin-ses-je Be-a-trix.

En dan op-cens. . . . o, wat schrikt Sam-me-tje. Daar valt een traan uit moe-der's oog. O, ze draait zich gauw om, maar Sam heeft het wel ge-zien.

Hij heeft de fijn-ste steek. . . .

„Moe-der huilt,” roept hij ver-schrikt.

Hij wil op-staan en moe-der ach-ter-na lo-pen naar het keu-ken-tje. Maar va-der houdt hem te-gen.

„Blijf maar hier, klei-ne jon-gen,” zegt va-der. „Je kunt moe-der niet troos-ten. Moe-der is bang.”

„Maar waar-voor is moe-der dan bang,” vraagt Sam-me-tje.

„Moe-der is bang voor oor-log,” zegt va-der. „Er is al

HOOFDSTUK I.

O-RAN-JE-FEEST.

Ra-ta-plan. ra-ta-plan!

O, wat een mooi-e op-tocht gaat daar. Al de kin-de-ren van de straat lo-pen ach-ter el-kaar. Ze heb-ben fij-ne O-ran-je-lin-ten om en pa-pie-ren mut-ten op. En ze zing-en en ze slaan op de trom-mel. Ze zijn ook zo blij. Waar-om zijn ze zo blij?

Van-daag is Prin-ses Be-a-trix ja-rig. Zij wordt twee jaar.

En de gro-te men-sen zijn ook blij. Kijk maar, al-le vlag-gen zijn uit-ge-sto-ken. En het is zo druk op straat. Er is o-ver-al feest.

Weet je, wie het mooist is van de he-le op-tocht? Klei-ne Sam-me-tje van Goor. Hij heeft de fijn-ste steek op zijn zwar-te krul-len en de mooi-ste pa-pie-ren toe-ter.

En van-a-vond zal hij ook het fijn-ste vuur-werk heb-ben.

Weet je waar-om?

Sam-me-tje woont in een win-kel van feest-ar-ti-ke-len. Ze ver-ko-pen er van al-le en na-tuur-lijk mag Sam-me-tje de fijn-ste din-gen uit-zoe-ken.

Maar het vuur-werk mag hij niet al-leen af-ste-ken. Al die re-ven-klap-pers en die voet-zoe-kers en dat prach-ti-ge Beng-aal-se vuur! Nee hoor, dat is veel te ge-vaar-lijk. Daar moet zijn va-der bij hel-pen.

Maar Sam-me-tje wag er toch bij zijn. En al-le kin-de-ren van de buurt ook. Al-le kin-de-ren uit de buurt mo-gen 's a-vonds ach-ter het huis van Sam-me-tje ko-men.

Klets-boem. . . . klets-boem. . . .

De meis-jes zijn bang. Ze gil-len van angst.

Jam-mer dat het win-ter is. Want nu is het zo erg vroeg don-ker en 't is zo koud.

Maar 's a-vonds heb-ben al-le kin-de-ren nog een beet-je feest in huis.

oor-log tus-sen de an-de-re lan-den en nu is Moe-der bang, dat die sol-da-ten ook naar Hol-land zul-len ko-men.”

Sam-me-tje is heel erg stil ge-wor-den. Oor-log is vast heel erg. Hij heeft er wel eens plaat-jes van ge-zien. Hui-zen, die he-le-maal ver-woest wa-ren en vlieg-ma-chi-nes, die bom-men gon-en en sche-pen, die zin-ken.

„Maar de sche-pen, die hier in de ha-ven lig-gen, Va-der, die he-le gro-te kan-jers, die naar In-di-ë va-ren, die kun-nen niet zin-ken hè?”

Va-der glim-lacht.

„Als er oor-log is, mijn jon-ge-tje, dan kan al-le ver-nield wor-den, al-le wat mooi is en goed.”

„Maar doen ze ons niets?”

Va-der ant-woordt niet, maar hij trekt Sam-me-tje dicht naar zich toe.

„Als er oor-log komt, Sam-me-tje, is het ge-vaar-lijk voor al-le men-sen. Maar voor ons is het dan heel ge-vaar-lijk,” zegt Moe-der, die juist te-rug-komt uit de keu-ken.

„Waar-om?” vraagt Sam-me-tje.

Maar daar geeft zijn moe-der hem geen ant-woord op.

HOOFDSTUK II.

ER KOMT OOR-LOG.

Nu weet Sam-me-tje wel, waar-om het voor hem zo ge-vaar-lijk is, als er oor-log komt. Roe-lie Bou-ter-se heeft het hem ver-teld. Roe-lie is heel knap. Hij zit al in de der-de klas en Sam-me-tje pas in de cer-ete.

„Het land, dat aan het on-se grenst, heet Duits-land,” zegt Roe-lie. „De man, die aan het hoofd staat, heet Hitler. Hitler is een heel boos mens. Hij doet de men-sen erg veel kwaad. Maar op de Jo-den is hij heel erg

boos. Die zou hij wel al-le-maal veel kwaad wil-len doen.”
O, wat schrikt Sam-me-tje daar-van. Hij is er zo stil van, dat zijn va-der het merkt.

„Wat is er, Sam-me-tje?” vraagt hij.
En dan be-gint on-ze Sam-me-tje toch zo te hui-len. Va-der schudt het hoofd.

„Klei-ne dom-oor,” zegt hij, „moet je daar nu al om hui-len? Mis-schien komt er wel nooit oor-log. Hier heb je een heel fij-ne lam-pi-on, de mooi-ste, die ik in de win-kel heb. En nu ga je pret-maken bui-ten met je vriend-jes, hoor!”

„Maar ’t re-gent,” zegt Sam-me-tje.
„Dat hin-dert niet,” lacht Va-der. „Je kent dat vers-je toch wel: Mei-re-gen, maak dat ik gro-ter word? Mars naar bui-ten, zorg dat je een gro-te jon-gen wordt.”

Maar toen Sam-me-tje weg was, lach-te Va-der niet meer. Want Va-der wist wel, dat er groot ge-vaar dreig-de. Er zou mis-schien toch oor-log ko-men.

Toen kwam de oor-log.

Op een nacht dat heel Rot-ter-dam nog sliep, kwa-men er heel veel vlieg-ma-chi-nen o-ver de stad. Sam-me-tje werd er wak-ker van en hij vond het een erg mooi ge-zicht. Je kon ze he-le-maal niet tel-len.

Tien. twint-tig. vijf-tig. hon-dert.
„O, wat een fij-ne vlieg-ma-chi-nen,” riep hij.
Sam-me-tje liep zo maar met zijn vriend-jes in zijn py-a-ma bui-ten en Moe-der zei daar niets van.

Maar al heel gauw lach-te Sam-me-tje niet meer. Want er werd ge-scho-ten en ie-der-een riep: „Nu is er oor-log.”

O, wat schrok Sam-me-tje daar-van. Was er oor-log? Maar dan kwa-men die men-sen hier, die zo boos wa-ren op de Jo-den.

Hij vroeg het aan Moe-der, maar die kon hem niet ant-woor-den. Want er kwam op-eens zo’n har-de slag! Al-le ra-men rin-kel-den. En toen nog één en nog één.

10

Dat zit zo! Die vreem-de Duit-se sol-da-ten de-den eerst he-le-maal geen kwaad. Ze dach-ten, dat al-le Hol-lan-ders dan zou-den den-ken, dat ze goe-de, bra-ve men-sen wa-ren.

En toen de Hol-lan-ders dat toch niet wil-den ge-lo-ven en al maar ble-ven ver-lan-gen naar de Ko-nin-gin en de Prin-ses-jes, die met hun Moe-der naar Ca-na-da wa-ren ge-gaan, toen wer-den ze boos.

Ze be-gon-nen erg veel kwaad te doen. Ze slo-ten al-le win-kels, waar Jo-den woon-den. En ze wil-den ook de-ze men-sen ge-va-n-gen ne-men.

Maar som-mi-ge Jo-den vlucht-ten. Ze ver-stop-ten zich in hui-zen, waar de Duit-sers ze niet kon-den vin-den.

Sam-me-tjes va-der en moe-der ver-stop-ten zich ook in een huis, maar voor Sam-me-tje was daar geen plaats.

Wat nu te doen?
De men-sen waar Sam-me-tjes ou-ders naar-toe vlucht-ten, had-den fa-mi-lie in Twen-the. En daar mocht Sam-me-tje toen heen.

Maar die Duit-sers mocht-ten niet we-ten, dat Sam-me-tje een Jo-den-jon-ge-tje was. En daar-om wer-den zijn zwart-te krul-len af-ge-knipt en hij kreeg ook een an-de-re naam. Zie-zo, nu wis-ten die na-re Duit-sers ook niet wie hij was.

En zo zit hij nu in de trein.
Sam-me-tje is een flin-ke jon-gen. Hij huilt niet, hoor! Moe-der heeft ge-zegd, dat hij flink moet zijn en heel goed moet lui-ter-en naar zijn nieu-we va-der en moe-der. Dan mag hij la-ter weer naar Rot-ter-dam te-rug.

Het is een heel lan-ge reis van Rot-ter-dam naar Twen-the.

Als hij bij-na op de plaats van be-tem-ming is, zegt de vrien-de-lijk-ke da-me, die hij tan-te moet noe-men: „Kijk, daar ligt nu in de ver-te de stad, waar we moe-ten zijn.”

„Wat een hoop schoor-ste-nen,” zegt Sam-me-tje.
„Ja, ja,” zegt een me-neer, „het heet hier niet voor niets het land van ka-toen en hei-de.”

12

En toen moest Sam-me-tje met Va-der en Moe-der en heel veel an-de-re men-sen in een kelder.

O, wat was oor-log vre-se-lijk. Er ge-beur-de zo-veel in Rot-ter-dam. Zo veel!

Vijf da-gen duur-de de oor-log maar. Sam-me-tje zat met Va-der en Moe-der bij-na al die tijd in de keld-er.

En toen die vijf da-gen om wa-ren. Toen was er van het mooi-e Rot-ter-dam een heel stuk ver-dwe-nen. Maar Sam-me-tjes huis stond er nog. En Sam-me-tje was ook niet zo bang meer. Want die vreem-de sol-da-ten lie-pen ge-woon o-ver straat en ze de-den je niets. Ook niet, als je een Jood was.

„Mis-schien loopt het nog wel los,” zei Moe-der.
En om-dat Sam-me-tje een heel klein jon-ge-tje was, dacht hij niet meer aan de oor-log.

HOOFD-STUK III.

SAM-ME-TJE KOMT IN HET LAND VAN KA-TOEN EN HEI-DE.

Kijk eens, wie daar op het per-ron staat.

Dat is Sam-me-tje van Goor. Ja, je zou hem haast niet her-ken-nen. Zijn mooi-e, zwart-te krul-len zijn af-ge-knipt.

Met wie gaat hij op reis? Niet met zijn Moe-der. Hij gaat op reis met een vreem-de da-me.

Daar komt de trein het sta-ti-on bin-nen-to-men. O, wat is het druk. De da-me helpt hem in een cou-pé en zet hem voor het raam-pje.

„Zie-zo, Dickie, nu zit je fijn voor het raam-pje, nu kun je uit-kij-ken.”

„Ja, tan-te,” zegt Sam-me-tje.
Maar waar-om zegt die da-me nu Dic-kie te-gen Sam-me-tje?

11

Daar be-grijpt Sam-me-tje nu niets van.

„Wel,” zegt de mijn-heer, „de ka-toen wordt ver-werkt in al die fa-brie-ken.”

„En de hei ook” vraagt Sam-me-tje.

Al de men-sen in de cou-pé la-chen.

„De hei vind je o-ver-al in de buurt,” legt de mijn-heer uit. „Ga maar eens fiet-sen van de zo-mer, dan zul je ’t wel zien.”

Zo kwam Sam-me-tje in Twen-the, het land van ka-toen en hei-de.

HOOFD-STUK IV.

SAM-ME-TJE KRIJGT EEN AN-DE-RE NAAM.

„Zie-zo, Dic-kie, dit zijn nu je zus-jes en broers. Ze he-ten A-li en Toos en Freek en Wim Bos-man. En ons moet je va-der en moe-der noe-men, hoor. Nie-mand hoeft te we-ten, dat je niet echt bij ons hoort.”

„En de bu-ren, die bo-ven wo-nen dan?” vraagt Sam-me-tje.

Al de kin-de-ren la-chen, maar moe-der schudt het hoofd.

„Jul-lie moe-ten niet la-chen. On-ze Dic-kie kan toch niet we-ten, dat de stra-ten en hui-zen hier an-ders ge-bouwd zijn dan in Rot-ter-dam. Dit he-le huis is van ons, Dick,” ver-volgt ze, „en we heb-ben he-le-maal geen bu-ren, om-dat ons huis wat bui-ten-af staat.”

„Kom maar eens mee naar bo-ven,” roept Wim, die bij-na e-ven oud is als Sam-me-tje. „Wij heb-ben sa-men een ka-mer-tje.”

Wim laat zijn nieu-we broer-tje al-les zien. Hij heeft wel zes fij-ne au-to’s en een ga-ra-ge en een boot, die echt va-ren kan.

Ze ne-men de boot mee naar be-ne-den en Wim mag

13

hem laten va-ren in een gro-te teil met wa-ter. Sam-me-tje vindt het zo fijn. Hij ver-geet he-le-maal, dat hij zijn va-der en moe-der in een heel lan-ge tijd niet zal zien.

Maar 's a-vonds denkt hij daar wel weer aan. En dan built hij ook een klein beet-je. Maar A-lie, die al twaalf jaar is, slaat haar arm om zijn hals.

„Huil maar niet, Dickie,” zegt ze. „We zul-len den Hee-re Je-zus vra-gen, of Hij heel gauw een eind maakt aan de oor-log.”

„Aan Wie wil je dat vra-gen?” zegt het nieu-we broe-tje ver-won-derd.

„Aan den Hee-re Je-zus,” zegt A-lie. „Je weet toch ze-ker wel, Wie dat is?”

„Dat is een vloek,” zegt Sam-me-tje.

Wim begint te la-chen, maar Moe-der schudt het hoofd.

„Niet la-chen, Wim,” zegt zij.

En la-ter, als Sam-me-tje al in bed ligt, ver-telt zij aan haar kin-de-ren, dat Sam-me-tje niet weet, Wie de Hee-re Je-zus is.

„Maar dat weet ie-der-een toch,” roept A-lie.

„Heel veel kin-de-ren we-ten niet, dat ze niet in de he-mel kun-nen ko-men, als ze den Hee-re Je-zus niet lief-heb-ben. Zij we-ten niet, dat Hij op aar-de is ge-ko-men en is ge-stor-ven voor on-ze zon-den.”

„Maar dan kun-nen wij hem dat toch ver-tel-len, moe-der.”

„Dickie zal er voort-aan ie-de-re a-vond bij zijn, als ik jul-lie uit de Bij-bel ver-tel. Wij zul-len hem ver-tel-len, dat de Hei-land op aar-de ge-ko-men is voor al-le men-sen, voor al-le kin-de-ren.”

„Van kin-de-ren houdt Hij juist heel veel, hè Moe-der?” vraagt Wim.

„Ja Wim, want Hij heeft ge-ze-gd: Laat de kin-de-ren tot Mij ko-men en ver-hin-dert ze niet, want der-zul-ken is het Ko-nin-krijk der He-me-len.”

Moe-der hield woord. Ie-de-re a-vond, voor de kin-de-ren naar bed gin-gen, haal-de Moe-der de Kin-der-bij-bel

14

Maar Sam riep: „Dat is geen ster, want hij beweegt.”

En toen ging al-les zo vlug. De ster werd plot-se-ling een gro-te laai-en-de vlam en het was pre-cies, of hij zo op hun huis zou val-len. Va-der sloeg zijn ar-men om de jon-gens heen en Sam-me-tje bad in zich-zelf: „Hee-re Je-zus, help ons toch.”

La-ter hoor-den ze, dat de ma-chi-ne bran-dend en wel in de stad was neer-ge-ko-men. Maar van-af dat o-gen-blik wil-den va-der en moe-der, dat al-le kin-de-ren bij lucht-ge-vaar naar de schuil-ke-l-der gin-gen.

Eén keer wa-ren er ook brand-bom-men op de stad ge-val-len. Ze had-den er in hun huis niet eens zo heel veel van ge-merkt. Al-leen een paar har-de sla-gen.

En la-ter merk-ten ze, dat de stad aan al-le kan-ten in brand stond.

16

...pa-ra-chu-tis-ten wa-ren ge-land....

te voor-schijn. Ie-de-re a-vond las zij een mooi ver-haal en de kin-de-ren be-ke-ken de pla-ten, die er-hij ston-den.

Zo leer-de Sam-me-tje den Hee-re Je-zus ken-nen. En mit de an-de-re kin-de-ren kniel-de hij neer en vroeg aan den Hei-land, of Die zijn va-der en moe-der wilde be-wa-ren.

Sam-me-tje vond het heer-lijk in zijn nieu-we te-huis. Ver-lang-de hij dan nooit naar zijn ei-gen va-der en moe-der?

O ja-wel, één keer zo erg, dat hij het bij-na niet meer uit kon hou-den.

Maar toen kreeg hij een heel lan-ge brief en een mooi por-tret van zijn ou-ders en toen kon hij weer wacht-ten.

HOOFD-STUK V.

WAT VOOR ERGE DIN-GEN ER GE-BEUR-DEN.

Nog vijf da-gen en dan is Sam-me-tje ja-rig. Wat is hij nu al een gro-te jon-gen ge-wor-den. Hij is nu ook al bij-na tien jaar.

Drie jaar is hij nu al in Twen-the en er zijn heel veel na-re din-gen ge-beurd, ter-wijl Sam-me-tje bij zijn pleeg-ouders woon-de. Er zijn zo dik-wijls bom-men ge-val-len op de stad. Eén maal wa-ren al-le rui-ten in hun huis stuk en in de stad was een he-le straat ver-nield.

Op een keer plof-te er een vlieg-ma-chi-ne mid-den in de stad neer. Als Sam-me-tje daar nog aan denkt, dan rilt hij nog.

Met Wim en zijn va-der ston-den ze bui-ten te kij-ken. 't Was op een kou-de win-ter-a-vond en heel veel vlieg-ma-chi-nes zoem-den o-ver. Dat wa-ren En-gel-se ma-chi-nes. Dat wa-ren bond-ge-no-ten, die voch-ten voor on-ze be-vrij-ding.

En toen op-eens riep Wim: „Va-der, kijk eens, wat een hel-de-re ster”.

15

Er was ook een blij-de dag ge-weest. 't Was op een Zon-dag. Er wa-ren heel veel vlieg-tui-gen o-ver-ge-gaan en er was heel lang lucht-a-larm ge-weest. Wel vier u-ren lang.

En toen la-ter had Va-der door de ra-di-o ge-hoord, dat er pa-ra-chu-tis-ten wa-ren ge-land bij Nij-me-gen en Arn-hem.

O-ver de ra-di-o mocht-ten de kin-de-ren te-gen nie-mand pra-ten. Want de ra-di-o mocht je niet heb-ben van de Duit-sers.

O, wat wa-ren al-le men-sen blij ge-weest. 's Maan-dags rie-pen ze te-gen el-kan-der: „Weet je het al? De En-gel-sen zijn al heel dicht-bij. Ze zijn al in de Ach-ter-hoek.”

Toen al-les ver-duis-terd was, ging Moe-der de vlag op-strij-ken.

Maar de vol-gen-de da-gen wer-den Va-der en Moe-der weer erg ver-drie-tig en ze zei-den, dat de oor-log nu nog wel de he-le win-ter kon voort-du-ren.

„En win-nen de Mof-fen het mis-schien?” vroeg Sam-me-tje met een ang-stig ge-zicht.

Va-der streek hem la-chend o-ver het haar.

„Dat ge-looft nie-mand, m'n jon-gen.”

Toen na die blij-de da-gen werd het heel erg.

Eens op een dag moes-ten al-le man-nen uit de he-le stad naar Duits-land. Va-der wil-de niet gaan. Die had zich in huis ver-stopt en om-dat ze Sam-me-tje ook niet mocht-ten vin-den, moest de-ze naast Va-der krui-pen.

Sam-nen za-ten ze u-ren lang in een heel don-ker kel-der-tje.

De Duit-sers kwa-men en door-zoch-ten het he-le huis.

En toch was Sam-me-tje niet bang. Hij voel-de de ster-ke ar-men van zijn pleeg-va-der om zich heen en hij had: „O Hee-re Je-zus, laat ze ons toch niet vin-den.”

De Mof-fen gin-gen weer weg en Sam-me-tje kroop met Va-der te voor-schijn en Moe-der was zo blij. Ze

17

hak-te pan-ne-koe-ken van het laat-ste meel en alle kin-de-ren mocht-en net zo-veel e-ten als ze lus-ten.

Daar-na werd al-les hoe lan-ger hoe a-ke-li-ger. Het brood werd zo raar en 's mor-gens kre-gen ze rog-ge-pap in wa-ter. Maar Moe-der zei, dat nie-mand mocht kla-gen, want de men-sen in Rot-ter-dam en Am-ster-dam le-den echt hon-ger.

Dan dacht Sam-me-tje aan zijn va-der en moe-der. Zou-den die nog le-ven?

Mid-den in de win-ter werd toen ook nog het e-lee-tri-sche licht weg-ge-no-men. En er wa-ren ook geen ko-len meer. De kin-de-ren moes-ten in een bos hout gaan sprok-kelen. Dat moest Moe-der be-wa-ren om op te ko-ken.

.... in een bos hout gaan sprok-ke-len....

18

En dan houdt hij plot-se-ling op, want er klinkt zo'n zwa-re slag.

„Een bom,” zegt Moe-der.

„Nee,” zegt Va-der, „dat is geen bom, dat is een ont-plof-fing.”

....slingers aan mijn Palm-pa-sen....

Vlak daar-na is er weer een har-de slag, maar toch heel an-ders.

„Dat is gra-naat-vuur,” zegt Va-der. „We gaan van-mor-gen maar niet naar de kerk.”

20

Maar ein-de-lijk is na de lan-ge, vre-se-lijk-ke win-ter de len-te ge-ko-men. Nog vijf da-gen, dan zal Sam-me-tje ja-rig zijn.

Een dub-bel feest. Want hij is ja-rig op Pa-sen.

Moe-der is een beet-je on-rus-tig. Er wordt ge-fluis-terd, dat de En-gel-sen heel dicht bij de stad zijn.

Maar Va-der schudt het hoofd. Hij ge-looft er niets van.

„Zo hard gaat het niet, Moe-der,” zegt hij.

„Waar-om wa-ren dan de En-gel-se vlieg-tui-gen gis-ten heel de dag bo-ven de stad” vraagt Moe-der.

Ja, dat wist Va-der ook niet.

HOOFD-STUK VI.

PA-SEN 1945. DE BE-VRIJ-DING.

En nu is het Pa-sen.

En Sam-me-tje krijgt toch nog een ca-deau-tje.

Ra-den jul-lie eens wat?

Een Palm-pa-sen!

O, geen ech-te Palm-pa-sen, want er zijn toch geen o-lie-no-ten, waar je sling-ers van kan ma-ken, geen zak-jes met sui-ker-ei-e-ren, geen kren-te-brood. Er is niets meer.

Maar Moe-der weet raad. Ze heeft klei-ne, har-de rog-ge-brood-jes ge-bak-ken in de vorm van een hen-ne-tje.

En Va-der heeft van een boer één ei ge-kre-gen. Dat heeft Moe-der ge-keurd en ge-kookt en dat hangt er ook aan.

„Eén ei is geen ei,” zingen de an-de-ren. „Twee ei is één ei, drie ei is een koer-ei.”

„Dat zul-len jul-lie straks eens zien,” plaagt Sam-me-tje te-rug, „of één ei geen ei is.”

19

„La-ten we, naar de schuil-ke-l-der gaan,” stelt Moe-der voor.

O, wat wordt dat een rare dag. In de schuil-ke-l-der is het heel an-ders dan op an-dere da-gen. De men-sen zijn wel bang, maar zij kij-ken toch al-le-maal blij. Ze troos-ten el-kaar en ze ge-ven el-kaar brood.

Tel-kens klin-ken vre-se-lijk har-de sla-gen, maar dan zegt Va-der: „Er is geen ge-vaar. Dat zijn brug-gen en ge-bou-wen, die de Duit-sers in de lucht la-ten vlie-gen, om-dat ze moe-ten vluch-ten.”

En dan op-eens, te-gen de a-vond, komt er een jon-gen bin-nen hol-len en die roept: „De En-gel-sen zijn er. Een tank, een echte tank in de straat.”

De men-sen hui-len en la-chen en drin-gen naar bui-ten en ja, daar vlak in de buurt staat een heel gro-te rare au-to, zo-als Sam-me-tje er nog nooit één zag.

De men-sen drin-gen er om-been en Sam-me-tje en de an-dere kin-de-ren klim-men er bo-ven-op en ju-be-len en roe-pen hoe-ra.

De sol-da-ten la-chen en al-le kin-de-ren krij-gen een plak cho-co-la-de en de man-nen krij-gen sig-a-ret-ten en Toos, die al een beet-je En-gels kent, ver-telt den sol-da-ten, dat Sam-me-tje ja-rig is.

En dan krijgt Sam-me-tje een he-le zak ro-zij-nen.

„Nu krijg ik toch nog sling-ers aan mijn Palm-pa-sen,” roept hij.

Maar dan be-gint plot-se-ling het schie-ten weer. De sol-da-ten kij-ken weer heel ern-stig en waar-schu-wen de men-sen, dat ze in de schuil-ke-l-der moe-ten gaan.

„Het is nog niet he-le-maal vei-lig,” zeg-gen ze.

Er volgt nog een erg ru-moe-ri-ge nacht. Zon-der op-hou-den sui-zen de gra-na-ten o-ver de stad en al-le kin-de-ren moe-ten op-blij-ven.

Maar de twee-de Paas-dag is al-les rus-tig. Heel in de ver-te klinkt nog ka-non-vuur.

O-ver-al wap-pe-ren nu de vlag-gen en je hoeft niet ver meer te lo-pen om de Tom-my's te zien. He-le rijen

21

auto's en Jeeps en tanks rollen door de stad.

Vader dankt hard-op met zijn kin-de-ren voor de be-vrij-ding van Ne-der-land. En dan zegt hij ook, dat ze in hun blijd-schap toch niet mo-gen ver-ge-ten wat er op Pa-sen her-dacht wordt.

De Hee-re Je-zus is op-ge-staan.

Pa-sen 1945 is wel een heel groot feest ge-wor-den.

HOOFD-STUK VII.

KERST-MIS. SAM-ME-TJE GAAT NAAR HUIS..

En nu is het Kerst-mis.

Sam-me-tje zit voor het laatst in de huis-ka-mer aan ta-fel.

Mor-gen zal Sam-me-tje voor goed naar Rot-ter-dam te-rug-gaan. O, hij heeft zijn va-der en moe-der al cer-der be-zocht, maar om-dat ze nog geen ei-gen huis had-den, is Sam-me-tje in Twen-the ge-ble-ven. Nu wo-nen ze weer in hun ei-gen win-kel-tje en na Kerst-mis zal hij weer thuis zijn.

Daar-om heeft moe-der Bos-man er een echt Kerst-maal van ge-maakt. Ro-zij-nen-brood, ont-bijt-koek, cho-co-la-de-melk, vis.... er zijn nu weer vol-op lek-ker-nijen.

In de hoek van de ka-mer brandt de Kerst-boom.

Als het o-ten ge-daan is, neemt Va-der de Kin-der-bij-bel en leest de Kerst-ge-schie-de-nis. Van het Kin-de-ke Je-zus, Dat nee-ge-lgd werd in de krib-be en nee-daal-de op aar-de, om-dat wij an-ders niet in de He-mel zou-den kun-nen ko-men.

En van de En-ge-len, die zon-gen in de vel-den.

Sam-me-tjes o-gen schit-te-ren. Hij vindt het toch zo'n pracht-ig ver-haal.

„Ik zal dit ver-haal ook aan Va-der en Moe-der in

22

Rot-ter-dam ver-tel-len,” zegt hij.

Va-der en Moe-der Bos-man kij-ken el-kaar aan. Mis-schien zul-len Sam-me-tjes ou-ders door hun klei-nen jon-gen ook den Hei-land le-ren ken-nen.

Sam-me-tje viert in het vrien-de-lijk-ke huis een ge-ze-gend Kerst-feest.

En na Kerst-mis gaat hij dan nu naar huis. Zijn pleeg-va-der zal hem weg-bren-gen naar Rot-ter-dam. En al-le Bos-man-ne-tjes staan met moe-der op het per-ron om hun pleeg-broer-tje uit-ge-lei-de te doen.

Wan-neer de trein ver-trekt, zijn ze al-le-maal zo stil.

„Dag, dag, ik kom te-rug, hoor!” roept Sam-me-tje.

„Met de gro-te va-can-tie kom ik te-rug.”

De jon-gens hou-den zich flink, maar de meis-jes kun-nen zich niet goed hou-den.

Ze wui-ven al-le-maal tot de trein uit het ge-zicht ver-dwe-nen is.

Dan neemt moe-der Bos-man haar bei-de meis-jes on-der de arm.

„Om Sam-me-tje mo-gen we geen ver-driet heb-ben,” zegt ze zacht. „We zul-len hem mis-sen, maar we moe-ten blij zijn met hem.”

„Om-dat hij zijn va-der en moe-der te-rug heeft,” knikt Wim.

„Maar bo-ven-al om-dat hij den Hee-re Je-zus heeft lee-ren ken-nen,” zegt Moe-der.

23